

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2024. január 20. 10:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10-15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

1.	<p>a) Az összekevert szótagokból rakj ki három rokon értelmű szót! Minden szótagot fel kell használni, de csak egyszer!</p> <p style="text-align: center;">KA HA RÓ DUNY PAP TA LAN</p> <p>.....</p> <p>b) Melyik az a szó, amelyik mindkét szótól csak egy betűben tér el? Például: tánc – láng → <u>l</u>ánc</p> <p>véka – béke →</p> <p>láma – gyáva →</p>	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> <tr> <td>b</td> <td></td> </tr> </table>	a		b	
a						
b						
2.	<p>A szólásokban kiemeltük a hibásan szereplő számneveket. Válaszd ki a megadott számjegyek közül azt, amelyik szólásnak megfelelő, és írd a pontsorra! A mondatokban csak a hibás számnevet változtathatod meg, egyéb szót nem! Egy számjegyet csak egyszer használhatsz fel.</p> <p style="text-align: center;">2 4 5 6 7 8 10 100</p> <p>Egyen áll a vásár.</p> <p>Nincs ki mind a hat kereke.</p> <p>Nekem száz.</p> <p>Nem jut ötről a hétre.</p> <p>Négyet ütött egy csapásra.</p>	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> </table>	a			
a						
3.	<p>Melyik szövegrészeket utalnak tömegkommunikációs helyzetre? Írj a tömegkommunikációs helyzetre utaló szövegrészlet előtti pontsorra T betűt, az egyéb kommunikációs helyzet szövegrészelei elé E betűt!</p> <p>..... 1. Jó estét kívánok, kedves nézőink! Önök a legfrissebb híreket látják.</p> <p>..... 2. Anya, majd este beszéljük meg, hogy mit vigyek a kirándulásra!</p> <p>..... 3. Kedves Naplóm! Ma végre beválogattak a csapatba, ahová mindig is vágytam!</p> <p>..... 4. Helló, olvasók! Ez a 100. blogbejegyzésem!</p> <p>..... 5. Gyerekek, ma Petőfi Sándor és Arany János barátságáról fogunk olvasni.</p> <p>..... 6. Szerkesztőségünk változtatás nélkül közli az alábbi nyílt levelet.</p> <p>..... 7. Drága Nagyi! Szeretettel gondolok rád a balatonszemesei olvasótáborban!</p>	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> </table>	a			
a						

4. Olvasd el Radnóti Miklós versét, majd oldd meg a feladatokat!

a	
b	
c	

.....

Düh csikarja fenn a felhőt,
fintorog.

Nedves hajjal futkároznak
meztélábas záporok.

Elfáradnak, földbe búnak,
este lett.

Tisztatestü hőség ül a
fényesarcu fák felett.

a) Válaszd ki, melyik hónap lehet a vers címe, és írd a címvonalra!

DECEMBER JÚLIUS OKTÓBER

b) Írd ide a versből azt a **sort**, amelyiknek **minden szava alliterál!**

.....

c) Karikázd be, milyen szófajú a versben a **búnak** szó?

főnév ige melléknév névmás

5. Oldd meg a nyelvtani feladatokat!

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	
i	
j	
k	

A) Keress a szövegben a megadott **mássalhangzótörvényekhez egy-egy** olyan **szót**, amelyben érvényesül az adott hangtörvény! A kiválasztott **szót** írd a megfelelő hangtörvény melletti pontozott vonalra!

Igen ám, de Mikkamakka nem volt otthon. Kora reggel elment a városba. Ott volt valami sürgős elintéznivalója. Meg különben is, ad is valamit Vaeskamati Mikkamakára! Már tátotta a száját, már mondta volna... de ekkor... furcsa... megdöndült, megzördült, megdobbant valami. S nem is hagyta abba.

a) írásban jelölt teljes hasonulás:

b) zöngéesség szerinti részleges hasonulás:

c) képzés helye szerinti részleges hasonulás:

d) rövidülés:

B) Írd a pontozott vonalra, hogy milyen **mondatrész** szerepét tölti be a **tükör** szó az adott mondatban! A határozók, jelzők esetében a **fajtáját is** add meg!

e) Eltörött az antik tükör kerete.

f) A tükörbe néző lány elmosolyodott.

g) A holnapi fizikaórára kell egy tükör.

h) Fényesítsd ki a tükröt is!

C) Milyen **állatnév** hiányzik az alábbi **összetett szavakból**? A szó jelentését megadtuk, az állatnevet írd a pontozott vonalra!

i) farok copf

j) kaparás csúnya íráskép

k) fül begyűrődött vagy behajtott könyvlap sarka

6. Melyik szót **írtuk helyesen** a táblázatba? Írd a megfelelő **jelet** a párokban megadott kifejezések közé!

1: az elsőt, 2: a másodikat, x: mindkettőt, 0: egyiket sem

a) tesztel		teszttel
b) Margit Híd		Margit-híd
c) lefolyt		lefojt
d) hozzd		hozd
e) papírzsebkendő		papír zsebkendő
f) meg akarta fogni		megakarta fogni

a	
b	
c	
d	
e	
f	

7. **Melyik szó** tartozik a kártyához? Írd be a szempontoknak megfelelő **egyetlen szót** a kártyák közepébe a pontsorra!

a	
b	
c	

ELENGEDTED, SZELÍD, IRIGYEBB, TUDD, AZZAL, KEDVESEBB,
HAGYJ, ÓT, ENNYIVEL, SENKI, VIGYEN

a)

névmás		főnevet helyettesít
.....		
ragos		magas hangrendű

b)

melléknév		fokozott
.....		
pozitív		magas hangrendű

c)

ige		alanyi/ általános ragozás
.....		
E/2		felszólító mód

8. Megkértük a mesterséges intelligenciát, hogy adjon logikus nevet néhány hétköznapi tárgynak. Szerinted, miket nevezett el az alábbi szavakkal? **Párosítsd** a szavakat a jelentésükkel: írd a szavak betűjelét a jelentésük mellé! **Három szóhoz nem tartozik jelentés!**

A – kerékpár B – iránytű C – ceruza D – szemüveg
 E – radír F – hinta G – koponya

	A mesterséges szó	A szó jelentésének betűjele
1.	észdélkenyu	
2.	orraköztáv	
3.	kétkeregysúly	
4.	lapír	

a

9. Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

A pizza története

(1) A pizza az általános közhiedelem szerint olasz eredetű étel, valójában a pizza alapja, a lepénykenyér múltja 10–12000 évre, a kőkorszakig nyúlik vissza. A lepénykenyér őrölt gabonalisztból és vízből összegyúrt, laposra eldolgozott, forró kövön átsütött kenyérféle volt. Az ókori babilóniaiak és egyiptomiak is ezt a módszert alkalmazták, de ők már kemencét is használtak a tészta kisütéséhez. A mai értelemben vett pizza őse a görögöktől, etruszoktól, ill. a rómaiaktól származik, ők tejszínnel vonták be, olívaolajjal, mézzel, esetleg datolyával és különféle fűszerekkel ízesítették a lepényt. Ezeket az ókori pizzákat még fehér pizzának is nevezzük.

(2) Magának a pizza szónak az eredete is homályba vész. A kultúrtörténészek és a nyelvészek ebben nem tudnak megegyezni. Egyesek a germán (longobárd) bizzo (harapás), mások a latin picea (hamu) vagy a görög pitta (kövön sütés) szóból származtatják, ez utóbbi a lepény sütési módjára utalna. Végül vannak, akik az olasz pizzicare (szakítás, tépés) alakra esküsznek, mivel a tésztát ilyesféle mozdulatokkal készítik.

(3) A pizza történetében az igazi áttörést a paradicsom megjelenése hozta. Ezt a zöldséget a XVI. században hozták át Amerikából Európába. Eleinte mérgezőnek hitték, és csak dísznövényként termesztették, később a szegények kényszerből megkóstolták, és nemhogy mérgezőnek, hanem nagyon is ízletesnek találták, ezért a lepénykenyerükre rakták, olívaolajjal, szalonnával és sajttal ízesítették. Főleg Nápoly környékén terjedt el, az ide látogatók mint helyi különlegességet kóstolhatták meg. Ezt a „Pizza Napoletana”-t először a XVIII. század elején Vincenzo Corrado, Emmanuele di Francavilla herceg főszakácsa említi a nápolyi ételekről szóló értekezésében. A 19. századra a pizza kiforrtta magát, olyannyira, hogy 1830-ban megnyílt Nápoly első pizzériája, az Antica Pizzeria Port'Alba, amelynek elődje már 1738 óta készítette feltéttel a kerek kenyérlepényeket.

(4) A mai pizza is Nápolyhoz és egy helyi pizzakészítő mester, Raffaele Esposito nevéhez köthető. A Nápolyba látogató olasz királyi pár, I. Umberto (1844–1900) és felesége, Savoyai Margit (1851–1926) a jeles mestert bízta meg egy pizzakülönlegesség elkészítésével. Ez a specialitás volt a királynéről elnevezett Margherita pizza, ami zöld (bazzalikom), fehér (mozzarella) és piros (paradicsom) színeivel az olasz nemzeti lobogót idézte. A pizza ezzel elindult hódító útjára Itáliában. Megjelentek az utcai standok, a mozgóárusok, és megkezdődött a megrendelők egyéni ízlése szerint elkészített pizzák házhoz szállítása is.

(5) Ebben az időben, a XIX. század végén, a nagyszámú olasz bevándorló révén a pizza meghonosodott az Egyesült Államokban is, ahonnan később elterjedt az egész világon. Az első amerikai pizzériát Gennaro Lombardi nyitotta meg 1905-ben New Yorkban, a Spring Street 53-1/2 szám alatt. A pizza mára – a német eredetű hamburgerrel együtt – elterjedt az egész világon, így Magyarországon is.

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	

a) Melyik bekezdéshez illenek az alábbi fejezetcímek? **Írd a bekezdés számát** a címek mellé!

A pizza világhódító útja

Tépi, sütik, harapják

Egy királyi pizza története

Döntsd el a szöveg alapján, hogy **igazak vagy hamisak** az alábbi állítások! A helyes választ húzd alá!

b) Amerika az olaszoknak köszönheti a paradicsom megismerését. **IGAZ – HAMIS**

c) Az első pizzéria New Yorkban nyílt meg. **IGAZ – HAMIS**

d) A nápolyi pizzát először Emmanuele di Francavilla említi egyik értekezésében. **IGAZ – HAMIS**

e) **Számozással tedd időrendbe** az alábbi eseményeket! A számokat írd az események mellé! Kezdd a legkorábbival!

Lombardi pizzériát nyit Amerikában.

Megnyílik az Antica Pizzeria Port’Alba.

Megszületik a Margherita pizza.

f) Fogalmazd meg a szöveg segítségével, miért nevezzük az ókori kenyérlepenyeket **fehér pizzának!**

.....

g) **Idézd azt a mondatrészletet**, amelyik a pizza és az olasz zászló kapcsolatáról szól!

.....

10.

A tanév egyik legjobban várt eseménye az osztálykirándulás. **Te fontosnak tartod ezt a programot?** Válaszolj erre a kérdésre 10–12 mondatos fogalmazásodban! Válaszodat **3 érvel** támaszd alá, érveidben szerepeljen **saját élményre való utalás is!**

a	
b	
c	
d	
e	

Figyelem! A 4 mondatnál rövidebb fogalmazás nem értékelhető! Ha a fogalmazás nem éri el a 10 mondatot, az jelentős pontlevonással jár.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

